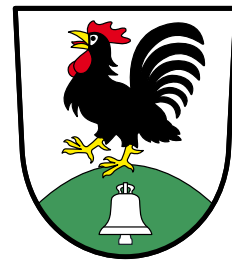

VYŠEHNĚVICKÝ KULTURNÍ ZPRAVODAJ

1/2023

KIKIRIKÝ

**Vyšehněvické
kulinářské soutěže**
Desáté a poslední

str. 6–7

Masopust
Znovuobnovená tradice
ve Vyšehněvicích

str. 12

**Zahrada
na Kozinci**
Divadlo Na valníku

str. 18–19

INFORMACE O ODPADOVÉM HOSPO DÁŘSTVÍ ZA ROK 2022

I. Předané evidované odpady za obec v roce 2022:

Papír a lepenka	4,72 tun		vytříděno k recyklaci
Plasty	6,23 tun (vytříděno o 35,7 % více než v r.2021, tj. o 1,6 tun více)		vytříděno k recyklaci
Sklo	6,59 tun (o 11% méně než v r.2021, méně o 0,79 tun)		vytříděno k recyklaci
Směsný (komunální) odpad	42,31 tun (o 15% méně než v r. 2021, méně o 7,46 tun)	jde na skládku	
Objemný odpad	4,28 tun	jde na skládku	
Kompozit.obaly a obaly se zbytky nebezpečných látek *	0,09 tun (mimo skládku k likvidaci)		
Pneumatiky	0,21 tun	jdou na skládku	
Drob. kovový odp. (SOP+Hor.)	0,41 tun (o 50% více)		vytříděno k recyklaci
Jedlý olej a tuk (mimo SOP)	0,05 tun, tj. 54,3 l		vytříděno k recyklaci
Bio odpad (mimo SOP)	152,0 tun		Vytříděno k recyklaci, ke zpracování
Celková produkce odpadů v roce 2022	216,89 tun	46,598 tun na skládku tj. o 13,64 % méně, tj. o 7,4 tuny méně než v r. 2021 (SOP Q. hlášení)	170,292 tun vytříděno
Celkem odpadů bez Bio:	64,89 tun		Vytříděno bez Bio: 18 tun

* Vysvětlivka: kompozitní obaly a obaly se zbytky nebezp. látek jsou tetrapaky, které putují na třídičku a nebezpečné látky, které se likvidují. V roce 2022 jsme vyprodukovali celkem bez bio odpadů: 64,89 tun odpadu tj. 257,50 kg/občan/rok. Vytříděno bylo 18,29 tun, tj. 72,58 kg/občan/rok. Na skládku přišlo (obec zaplatila): 46,598 tun odpadu, tj. 184,91 kg/občan/rok. Z odpadů (mimo bio odpadů) bylo celkem vytříděno k dalšímu použití celkem 18,29 tun, tj. 28,19%. V roce 2022 se vytřídilo více odpadů než v roce 2021, a to o 4%. To znamená, že na skládku přišlo celkem 71,81% námi vyprodukovaných odpadů (bez bio odpadu). Tyto odpady vyvezené na skládku platíme, platíte!

Zatím třídíme málo. Zákon o odpadech ukládá, aby vyseparované recyklovatelné složky odpadů v obcích činily od roku 2025 alespoň 60% ze všech vyprodukovaných komunálních odpadů. A my jsme za rok 2022 dosáhli vytřídění pouze 28,19%. Tedy v roce 2025 máme vyseparovat o 100% více než nyní. To znamená více třídít! Navíc, za pár let bude platit zákaz vyvážení odpadů na skládky. V roce 2021 se vytřídilo do kontejnerů

na plast: 4,49 tun plastového odpadu. V roce 2022 se vytřídilo do kontejnerů a popelnic: 6,23 tun plastového odpadu. Díky zavedení systému „popelnice na plast do každého domu“ se vytřídilo o 35,75% více než v r. 2021. Tedy z černých popelnic na směsný odpad se vytřídilo v roce 2022 do popelnic na plast o 1,74 tun plastového odpadu více než v roce 2021! To je výrazný úspěch.

II. Třídící sleva ze skládkového poplatku

Maximální množství odpadů na skládku, pro něž bylo možné za obec uplatnit slevu ze skládkovacího poplatku v roce 2022, bylo 50,160 tun (pro 252 obyvatel s trvalým pobytem). Na skládku bylo v roce 2022 za celou obec vyvezeno 46,5989 tun odpadů. Vešli jsme se tedy do limitu pro platbu za uložení na skládku s cenou, která zahrnuje třídící slevu 500 Kč/t odpadu. Pokud by-

chom překročili limit 50,160 tun odpadů uložených na skládku, pak by odpad nad tímto limitem byl zpoplatněn mnohem vyšší cenou, a to 900 Kč/t. Poplatek za uložení odpadů na skládku v roce 2022: za 46,5989t odpadu uloženého na skládku obec v r. 2022 zaplatila: 46,5989t x 500 Kč/t = 23 299,45 Kč.

Výše skládkového poplatku:
v rámci třídící slevy:
500 Kč/t

Rok	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030 a dále
Skládkový poplatek (Kč/t)	800	900	1000	1250	1500	1600	1700	1800	1850	1850

Limit pro získání třídící slevy

Rok	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Množství odpadu obyvatel/kg	200	190	180	170	160	150	140	130	120
Počet obyvatel (zdroj ČSU)	262	252	252						

Z výše uvedených tabulek je zřejmé, že každý rok se bude zvyšovat poplatek minimálně o 100 Kč za tunu uloženého odpadu na skládku. Každý rok se bude současně snižovat množství odpadu uloženého na skládku na občana za rok, u něhož lze uplatnit nejnižší, tj. základní cenu 500 Kč/t. Každý rok tedy progresivně porostou náklady za uložení nevytříděných odpadů z našich popelnic na skládku.

Abychom udrželi náklady obce a nemuseli jsme do budoucna neustále zvyšovat náš poplatek za odpady, je třeba co nejvíce třídít odpady do separačních nádob na papír, sklo, plasty, drobný kov, olej (do plastových láhví se společným odvozem plastů). Bez třídění odpadů to nepůjde. Nebo půjde, ale draho!

III. PŘÍJMY A VÝDAJE ZA ODPADY V ROCE 2022

Příjmy za odpady od občanů s trvalým pobytem	149.550
Příjmy (odměna) za třídění odpadu (EKO-KOM)	75.227
Příjmy za podnikatelský odpad, drobný kovový odpad	11.670
Příjmy za odpady dle smluv (mimo trvalý pobyt)	1.200
PŘÍJMY CELKEM	237.647 Kč
Výdaje za svoz komunálního odpadu:	
svoz popelnic (směsného odpadu)	156.737
svoz separovaného odpadu +recykl. a palivový poplatek	178.102
odvoz bio odpadu	1.591
Svoz objemného odpadu	11.847
Svoz nebezpečného odpadu	5.397
Poplatek za svoz předaného použitého oleje	1.210
VÝDAJE CELKEM	354.884 Kč

Ztráta za likvidaci odpadů celkem: – 117 237 Kč

Dividendy ze Svazku obcí Přeloučska: – 44 144 Kč

Konečná ztráta za odpady po odečtu dividend: – 73 093 Kč

Ztráta za odpady na 1 občana: – 290,05 Kč

Poplatek občana ve výši 600 Kč za svoz a likvidaci jeho odpadů v roce 2022 pokryl jen 67,41% nákladů. Zbytek, tj. 32,6% nákladů na svoz a likvidaci našich odpadů, uhradila obec ze svého rozpočtu.

Ing. Jana Exnerová, starostka obce

Šipkové turnaje v našem obecním hostinci

V uplynulém období proběhly v naší hospůdce dva šipkové turnaje.

Turnaj dvojic

Na podzim 2022 proběhl 1. ročník tohoto turnaje. Jeho specifikem bylo losování spoluhráčů, žádná dvojice hráčů tudíž nebyla dopředu jasná.

Turnaj byl zamýšlen jako akce pouze pro naši místní komunitu. Nakonec dorazilo pouze 12 hráčů, z místních dam ani jediná. Po rozlosování se turnaj hrál kombinovaným způsobem ukončování jednotlivých her. Závěrečná vyřazovací část přinesla skvělé výkony, dobrou zábavu a zasloužené vítěze. Stali se jimi Slávek Štochl a Míra Izák. Sponzorování a organizaci si vzali za svoje Pepa Špryňar a Tomáš Panchártek. Letos zkusíme uspořádat další ročník.

Turnaj jednotlivců

Na jaře 2023 proběhl již 2. ročník místního turnaje jednotlivců. Oproti minulému turnaji došlo k několika změnám. Celé klání se tentokrát přesunulo do společenského sálu, kde se nám podařilo vytvořit kvalitní sportovní prostředí pro hráče a zároveň zájemci pro diváky a fandy. Pro hladký průběh byl navýšen počet herních automatů. Mezi přihlášenými sportovci bylo dost žen a slečen, takže pro ně byla vytvořena samostatná soutěž. Soutěž mužů i žen byla rozdělena na základní skupinovou část a následnou play-off vyřazovací část. Všechny zápasy se hrály systémem „double out“ na dva vítězné legy.

Turnaj probíhal celé odpoledne až do pozdního večera. Přinesl líté boje, veliké emoce, trochu nervů, ale hlavně moře zábavy. Všichni závodníci zaslouží absolutní obdiv za svoje výkony a nasazení, ale v turnaji vyhrát všichni

Vítejte mezi námi

Vítání občánků 22. 10. 2022

Jsme obec, kde se dlouhodobě rodí více dívek než chlapců. V sobotu 22. října 2022 jsme oficiálně přivítali do řad našich občanů malé občánky – samé malé slečny. V kolébce se postupně vyfotily Štěpánka Valtrová, Ester Marksová, Miriam Srbová a Bella Krejčová.

I letos obecní úřad daroval na památku pro děti přívěsek z bílého zlata s iniciálami dítěte. Maminky obdržely kytici s gratulací. Na prosbu starostky přijely vystoupit a zazpívat děti z MŠ v Rohovládově Bělé. Pro hosty bylo připravené občerstvení.

Vzhledem k tomu, že všichni rodiče mají už dvě děti, někteří již třetí dítě, nevíme, jak to s Vítáním občánků bude vypadat v dalších letech. To už však bude záležet jen na rodičích. – je ■

Všem mininkům přejeme, aby zdravě rostla do krásy, a šťastným rodičům hodně radostí s jejich novými přírůstky do rodiny.

nemůžou. Někdy je to umění, někdy i pořádná porce štěstí, která dostane vítěze až na medailové pozice. A tady jsou ti, kteří se umístili tentokrát:

V kategorii žen se na 3. místě umístila jedna z nejmladších účastnic turnaje Eliška Oppová. Po neskutečné finálové bitvě skončila na 2. místě Ivona Štochlová a pro rok 2023 se šampionkou stala a 1. místo obsadila Daša Krejčová.

V kategorii mužů startovalo nepoměrně více závodníků. Zápasy byly velmi vyrovnané a o postupujících a vítězích opravdu rozhodovaly maličkosti. Po velmi dobrých výkonech 3. místo obsadil Petr Balšay. Finále rozhodlo o tom, že na 2. místě skončil Pepa Špryňar a vítězem a šampionem pro rok 2023 se stal Roman „Bimboš“ Krejčík.

Chci poděkovat obecnímu úřadu a firmě IPASMONT za štědré sponzorské dary, Viktoru Martínkovi za pohodlné zvládnutí grilu, všem sportovcům za předvedené výkony a vlastně i ochotu se zúčastnit a divákům za vytvoření báječné atmosféry.

A jedno velké osobní poděkování na závěr. Velký dík panu Tomáši Panchártkovi, který to celé se mnou plánoval, organizoval a díky kterému vše proběhlo hladce a v pohodové atmosféře. – jš ■

10. ročník Vyšehněvických kulinářských soutěží (5. 11. 2022)

Říká se, že v nejlepší se má přestat, a tak se v listopadu 2022 uskutečnil poslední ročník VKS. Jubilejní, desátý, tentokrát na téma dorty.

Soutěžilo se ve třech kategoriích, o nejkrásnější dort, o nejlepší slaný dort a o nejlepší sladký dort. Sál byl vyzdoben zlatobílou kombinací barev a jako pořadatelky jsme se převlékly do kostýmů řeckých bohyní. Na začátku akce zarecitovala N. Černíková báseň o jídle, soutěžící poté hlasovali o nejkrásnější dort a teprve potom se dorty rozkrájely a začala ochutnávka. V průběhu večera ještě proběhla soutěž ve zdobení perníčků. Nezapomenutelné bylo také vystoupení, které si v tajnosti secvičila skupinka místních mužů. Předvedli se nám jako akvabelové ve slušivých pruhovaných plavkách, plaveckých čepicích a brýlích. Při jejich vystoupení nebylo v sále člověka, který by se nesmál, či neuronil slzy, samozřejmě to byly slzy smíchu. V průběhu celého večera nám hráli Olga a Vašek, kteří to umí pěkně rozbalit. Večer plný zážitků ještě doplnila bohatá tombola. Půlnoc se

rychle přiblížila, hlasování bylo ukončeno a body sečteny. Dortů se sešlo celkem 16, 8 slaných a 8 sladkých. První místo ve slaných dortech získal L. Petržilka za aspikový AC/DC dort, na druhém místě se umístila D. Krejčová s masovým dor-

tem a třetí místo obsadil J. Špryňar s výročním dortem s vařečkou. V kategorii sladkých dortů získala první místo I. Štochllová s medovníkem, na druhém místě se umístila I. Tyllová a její limetkový dort a na třetím místě skončila P. Salvová (z Chýště)

s vídeňským dortem s pařížskou šlehačkou. Soutěž o nejkrásnější dort získal opět L. Petržilka a jeho aspikový dort s uherákem.

Na závěr bych chtěla poděkovat všem, kteří se od roku 2012 kulinářských soutěží účastnili, ať už jako soutěžící, spolupořadatelé nebo jako diváci. Moc si toho vážím a děkuji.

– jp ■

Mikulášské nadílení

Mikulášskou nadílku v roce 2022 opět přivezlo divadlo Na valníku se svojí tradiční výpravou. Valník rozdělený na čertovské peklo a andělské nebe nabídl další z nekončících vtipných příběhů a každodenních sporů mezi anděly a čerticemi. Tentokrát se obě zúčastněné strany dohadovaly o významnosti hříchů či dobrých skutků místních i přespolních dětí. Čertice se nemohly dočkat, jak potrestají provinilce za jejich špatné skutky a s radostí jim chtěly naplnit koše bramborami, uhlím a dřívím. Naopak andělé vyzdvihovali ty dobré vlastnosti a do košů pro hodné děti přidávali cukrové pusinky, jablíčka a medovníčky. Ale to by nebylo ono, kdyby se oba tábory spolu opět nepohádaly. Věřím, že na tuto Mikulášskou nadílku jen tak nezapomeneme. Čertice při rvačce s anděly roztrhly polštář plný nebeského peří, které poletuje po naší vesnici ještě dnes. A kdo mi nevěří, ať tam běží, že to peří na tom plotě je ještě svěží! A co na to Mikuláš? Za zvuku jeho oblíbených zvonů a sobě vlastním klidem vstoupil do této roztržky a jako mávnutím proutku

spor urovnal. Nezapomněl dětem přinést drobné dárečky v podobě zdobených perníčků. No a už je čas pomýšlet na další bláznivý mikulášský příběh. Co by podle vás mohli andělé a čerti letos vyvést? – nč ■

Adventní rozjímání

Blíží se časově náročné období, období příprav našeho Adventu. Už 25. října se podruhé scházíme, tentokrát na obecním úřadě v širokém zastoupení 20 žen, abychom se domluvily, co bude potřeba vše připravit a udělat na naše Rozsvícení vánočního stromu. Domluvily jsme se, která upeče perníčky a kdo a jaké upeče vánoční pečivo, které se bude před Adventem plnit do celofánových pytlíků.

K prodeji na dobročinném Adventu budou kromě perníčků a cukroví také rukodělné výrobky dětí a dospělých. Proto jsme 19. listopadu pozvali děti a dospělé na dílničky, kde se vyráběly vánoční ozdobičky z papíru a polystyrenu. Také bylo potřeba vzít si do parády slaměné postavy z betlému a zgruntu je opravit.

26. listopadu 2023 se konalo v pořadí 16. Rozsvícení vánočního stromu. Po vzoru předchozích let se už v 16 hodin otevřely vánoční stánky s prodejem 35 kg vánočního cukroví. To napekly a zabalily naše ženy. Už předtím jsme se sešly a kompletovaly jsme balíčky mnoha druhů cukroví po 20 dkg.

Na Rozsvícení stromu se opět sešlo obrovské množství lidí, aby zhlédli vystoupení anděla na nebi, na střeše domu. Za loňskou předanou peněžní sbírku, dar, přijely poděkovat děti ze ZŠ praktické a speciální diakonie v Hradci Králové. V roce 2022 se pro ně vybralo z prodeje a peněžních darů hostů Adventu během této akce celkem 57 701 Kč. Na této akci se také podávaly zdarma bramboráky, štrůdly, svařák, čaj a kakao.

Ve středu 7. prosince se v 18 hodin scházíme u Křížku, abychom si společně zazpívali naše známé klasické koledy při celorepublikové akci Česko zpívá koledy. – je ■

Tříkrálová sbírka 2023 (7. 1. 2023)

V sobotu 7. ledna 2023 vyrazily v dopoledních hodinách s kasičkami Oblastní charity Přelouč mezi občany naší obce dvě skupinky malých Tří králů. Počasí bylo hezké, teplé a slunečné. Skupina Bereniky a Sofie Talandové a Emy Pazderové obcházela domácnosti od obecního úřadu směrem na Žárovice a dolů po pravé straně na Habřinu. Skupina pod vedením Terezy Havelkové vyrazila na sídliště a pak po levé straně také směrem na Vlčí Habřinu. Po celou tu dobu se po cestě a před domy zpívala koleda My tři králové jdeme k vám. Až na pár výjimek, kdy dveře domů zůstaly pro děti zavřené, všichni domácí děti s úsměvem vítali, poslechli si jejich koledu a obdarovali je. Vždyť těmto koledníčkům bylo od čtyř do osmi let a stále to byla ještě roztomilá mrňata. Při přepočítávání obsahu pokladniček ještě týž den za účasti zástupkyně Oblastní charity bylo vidno, že letos lidé dávali převážně papírové peníze, a to v hodnotě 100 a 200 Kč. A kolik letos naši Tři králové vybrali do pokladniček? Vybrali 12 836 Kč, tedy o 20% více než v roce 2022. V roce 2022 se vybralo 10 336 Kč, a to bylo opět více než v předcházejícím roce 2021.

– je ■

Turnaj v ping pongu (21. 1. 2023)

Rok se s rokem sešel a my příznivci stolního tenisu jsme se sešli v sobotu 21. ledna v naší obecní hospodě. Konal se již 18. ročník této hry. Letos se zúčastnilo 12 hráčů. Jako každý rok zabránila větší účasti různá zranění nebo pohybová omezení. Hrál se navzájem mezi sebou. Po této základní části si to rozdali první čtyři o umístění. Potvrdila se nejlepší forma nejstaršího účastníka Milana Šimka z Volče, který obsadil první místo. Druhý skončil domácí Luboš Petržilka, třetí Tomáš Horyna a čtvrté tradiční místo obsadil Pavel Černošlavec z Volče. Jako každý rok byla výtečná nálada a zábava, na čemž má i svůj podíl hostinský PEPA. Závěrem bych chtěl poděkovat za finanční příspěvek a podporu vedení obce a hasičům.

– mv ■

Masopust (4. 2. 2023)

Znovuobnovení pradávnej tradice nebo nesmysl? Mnoho lidí již dnes nezná historii masopustu a jak vlastně vznikl. V životě mnoha lidských generací hrál důležitou úlohu jako zlomový bod na rozhraní dvou ročních etap. Jednalo se o dobu poměrného hospodářského klidu. Dokončovaly se ještě drobné práce z předešlého hospodářského roku (draní peří, přástky, mláčení obilí), ale zároveň se všichni připravovali na blížící se jaro, počátek nové hospodářské sezóny. Souvisela s tím i řada symbolických magických úkonů a pověr, majících zajistit blahosný a plodonosný účinek, ochránit usedlost před zlými silami a nepříznivými vlivy. Z toho vyplývá, že se nejednalo o církevní svátek. I přesto, že z počátku byl církví trnem v oku právě díky silné tradici, byl zařazen do církevního kalendáře. Byl jakýmsi klínem mezi Vánoce a Velikonocemi. I když pod názvem masopust se skrývá celé období od Tří králů až do začátku postní doby, kdy nastalo jeho vyvrcholení, jímž toto období končí, je ve třech dnech před prvním postním dnem zvaným Popeleční (též škaredá středa). Při pomyšlení, že již zakrátko nastane dlouhý předvelikonoční půst, si každý dopřál do sytosti bujarého veselí, zpěvu, tance a pochopitelně i jídla a pití. Ne nadarmo se v tento čas odehrávalo nejvíce zabijaček.

Ve městech i na venkově se od středověku organizovaly taneční zábavy a průvody masek. Oblíbily si ho všechny vrstvy obyvatel, od nejchudších až po panovníky. V masopustních průvodech se často objevovalo parodování neoblíbených úředníků, některých profesí i lidských

hledaly dva stejné masopustní průvody. A jaké jsme letos v průvodu představili masky?

Základem byl Masopust neboli strakatý spolu se Smrtkou. Ti vedli průvod a žádali paní starostku a poté obyvatele jednotlivých domů o povolení vstupu masek a obveselování obyvatel. Dalšími tradičními maskami byl medvěd vedený medvědářem, bába s nůsí a bába s husou, kobyla a řezník, žid, nevěsta s ženichem, cikánka, slaměný, pekařky a květinářky, hasiči, komíníci a vojáci, morový doktor a mnoho dalších i neplánovaných masek, které se s chutí přidávaly do průvodu.

Správný masopust by se neobešel bez hudby, tance a dobrého jídla. I toho všeho bylo nadměru. Těch výborných koblih a koláčů co se snědlo. Toho masa a výrobků z něj na podnosech, které jimi přetékal. A také by se neobešel bez zabití kobyly. Ale nebojte se, smrtka jí pomohla zpět na nohy podáním kouzelného moku.

A co bylo na našem Masopustu nejkrásnější? Jak se lidé dokáží semknout a bavit se teď a tady. Jak si dokáží udělat ze sebe legraci. Každý přidá kousek toho, co umí a najednou se obno-

ví tak krásná tradice, jakou Masopust bezesporu je. Věřím, že tato tradice ještě zdaleka nepatří jen do skanzenů, ale měla by být nedílnou součástí vesnic a měst a zároveň připomínat, co je pro nás v životě důležité. Koloběh života, koloběh přírody a koloběh roku.

Poděkování za velké osobní nasazení patří nejen všem maskám, ale také ženám, které pekly, mužům, kteří zajišťovali technické zázemí, paní starostce a především Tomáši Panchártkovi za výrobu originální kopy pro smrtku.

– nč ■

vlastností směšnými maskami. Vzpouru proti spořádanému životu dokládala účast bláznů a fantastických postav.

V našem průvodu masek jsme se snažili co nejvíce přiblížit tradici tak, jak je popsána v mnoha reáliích. Naše masky sehrály malé divadelní představení podle daného scénáře. Cílem bylo se představit a ukázat vlastnosti jednotlivých masek, pobavit místní i sebe, způsobit chaos a nepořádek, zatancovat si s děvčaty... V každém kraji se tradice vyvíjely jinak, těžko by se

Hasičský ples (11. 2. 2023)

Začátkem února 2023 proběhl hasičský ples s bohatou tombolou. Hlavními cenami v tombole byly gril, kytý, zahradní nářadí a mnoho dalšího.

Maškarní karneval (18. 2. 2023)

V sobotu 18. února se konal Dětský maškarní karneval. Moderovala ho Iva Tyllarová s Petrem Kopáčem. Oba se převlékli do šik kapitánských námořnických obleků. Tentokrát jsme nedávali plakátky s pozvánkou do školky, protože v uplynulých letech byl pak sál přeplněný. Při akci pomáhaly stále stejné ženy, dnes už většinou babičky. Co by to bylo za karneval, kdyby tu chyběl klaun? A tak se na klaunském převleku se domluvila J. Exnerová s T. Marksem. Pro děti byly připraveny soutěže, tancování s Ivou. Nejvíce se však těšily na židličkovanou.

V tomto souboji holek a kluků nakonec zvítězila Berenika Talandová. Dá se říci, že všechny děti se na tento karneval proměnily díky maskám ve známé pohádkové postavy. Samozřejmě u holčiček převládaly novodobé pohádkové princezny. Každá z holčiček totiž touží po tom alespoň na chvíli se obléci do krásných šatů a být princeznou.

Jak malí, tak starší tři vítězové maškarních kostýmů vystoupili na stupně vítězů, kde jim byly předány čokoládové medaile, diplom a láhev dětského šampaňského. Z výrazu obličejů dětí a z jejich radostného pohybu jsme pochopili, že se jim tradiční karneval líbil. – je ■

Vynášení Morany

V letošním roce se u nás ve vsi 23. března vítalo jaro. A to díky starodávnému zvyku, kterým je vynášení Morany. Byl to již druhý ročník této krásné tradice. Děti se mohly dovědět zase o něco víc. Tentokrát nás hned v úvodu celého odpoledne přivítaly dvě bohyně. Tyto bohyně jsou sestry a každá z nich vládne v jinou roční dobu. Morana v zimě a Vesna na jaře a v létě. Vynášení Morany ze vsi je prastarý lidový zvyk, kterým se symbolicky ukončí zima. Morana se někdy nazývá Smrtka. Tradice spočívá v tom, že se vyrobí figurína neboli loutka z přírodních materiálů, většinou slámy a starých hadrů, oblečenou do staré

sukně se zahalenou hlavou do šátku. Tuto možnost měly i naše děti. Vlastnoručně vyrobenou Moranu pak vynesly ven ze vsi za zpěvu tradičních písní a básniček. Zapálily ji a utopily v rybníce, aby vládu nad světem mohla převzít bohyně Vesna, vládkyně jara, života a radosti. Zpět do vsi si děti nesly ozdobená líta (větvičku, letečko, májíček), které symbolizují příchod jara a obnovení života. Než se vynášela Morana, připomněly si děti jaro ve výtvárných dílničkách. Největší radost přineslo dětem sázení nejrůznějších barevných kytiček do květináčků. Květináče si mohly předem pomalovat jarními motivy a ozdobit například zápichy. K tomu všemu přišlo vhod osvěžení v podobě čerstvě lisovaného džusu z ovoce a zeleniny. — nč ■

Vařeníčko pro děti (duben–srpen 2023)

Nápad s vařením pro malé děti jsem měla v hlavě již dlouho, ale teprve nyní se mi ho podařilo zrealizovat. Společně s K. Kolmanovou připravujeme a vymýšlíme, co se bude vařit. S dětmi v rozmezí 5–14 let se scházíme 1x měsíčně, většinou v sobotu dopoledne na 3–4 hodiny. Využíváme přísáří naší hospody a s laskavým dovolením J. Špryňara i kuchyň v hospodě.

Když mě J. Petržilková oslovila, jestli bych jí nepomohla uskutečnit její nápad „Vařeníčko pro děti“, neváhala jsem a přislíbila pomoc. Nejdříve jsme měly trochu obavy, jestli bude mezi dětmi zájem. Ale po prvním vaření, kde se sešlo 19 dětí, byly obavy pryč. Tolik nadšených kuchařinek a kuchaříků přišlo s paličkami a škrabkami a s chutí se vrhli do práce. V prvním dubnovém vaření si děti uvařily dýňovou polévku, řízek a bramborou kaši a jako sladkou mňamku si upekly plněné šátečky. První vaření bylo náročné, ale stálo to za to. Při druhém setkání se děti pustily do výroby domácích nudlí do polévky i játrových knedlíčků. Také si upekly každý svoji pizzu a opět dobrotu nakonec, nepečená lízátka. Při červnovém kuchaření nás tak trochu vypekla trouba, a tak se nám protáhlo čekání na šunkafleky. Děti nejdříve snědly ovocné muffiny a slané škvarkové rohlíčky při pikniku na hřišti a také si trochu zaspotovaly. Když jsme konečně dopekly šunkafleky, už skoro neměly hlad.

Děti jsou moc šikovné, je s nimi legrace a mají vždycky plno nápadů, co uvaříme příště. Někdy je hodně těžké udržet jejich pozornost, uhlídat je, aby se nepíchly, nežízly nebo ne-

prejedly. Ještě plánujeme jedno setkání v říjnu a poslední listopadové bude slavnostní s překvapením pro děti i jejich rodiče.

— jp ■

Při prázdninovém setkání se nám počet malých kuchařů trochu snížil, ale to nás neodradilo. Příprava ovocných špízů a palačinek byla pro děti hračkou. Po hlavním jídle, což bylo kuře na paprice, se děti šly osvěžit do bazénu, protože bylo náročné vařit v takovém horkém dni. Koupání vzbudilo u dětí, jak se dalo čekat, nadšení. Na konci srpna proběhlo zatím poslední Vařeníčko se

soutěžemi s kuchařskou tematikou. K jídlu jsme grilovali kuřecí špízy se zeleninou. Ještě nás nějaké to pokračování čeká a myslím si, že se děti mají na co těšit. I když počet dětských účastníků není jako při první lekci, tak si myslím, že to byl Janův super nápad a spousta spokojených dětí je tomu důkazem. A co víme, třeba se tu rodí nový MasterChef... — kk ■

Pálení čarodějnic (30. 4. 2023)

Přívodem dětí v maskách čarodějnic a čarodějů, s lampiony i bez začíná každý rok naše tradiční akce „Pálení čarodějnic“. Lidé se těší, že se zase po zimě na Kozinci sejdou a proberou, co je nového. Letos tomu nebylo jinak. Zapálíme velkou hromadu dřeva a po zimě ořezaných větví, hasiči hlídají oheň a děti s úžasem a také s respektem pozorují plameny šlehající do výšky. Někdo postaví hranici a opékáme buřty. Na ty se těší snad všichni. Občerstvení zajišťují hasiči, někdo jde s dětmi domů před setměním, někdo čeká na tmu a zapalují se lampiony. A někdo vydrží sedět u menšího ohně do pozdních večerních hodin. Pálení čarodějnic mají rády všechny generace.

– jp ■

4. ročník Kolmičova memoriálu

První červnovou sobotu roku 2023 proběhl již 4. ročník memoriálu Petra Kolmana. K závodům v požárním útoku se přihlásilo šest hasičských družstev mužů a tři družstva žen. Závody jako obvykle proběhly na místním hřišti.

Soutěž byla organizována jako dvoukolová, s místní specialitou, kdy se závodní časy sčítají.

Po sečtení časů se na 3. místě umístilo družstvo Žáravice, 2. místo obsadil tým Voleč D a putovní pohár vyhrálo a 1. místo poprvé obsadilo družstvo Voleč A.

Domácí tým borců z Vyšehněvic po statečném výkonu obsadil nepopulární 4. místo.

Závodníkům letos počasí přálo, byly k vidění velmi kvalitní výkony. Jako zpestření závodů bylo zápolení dětského družstva z Volče a našich mladých hasičů. Oba

týmy své úkoly zvládly, útok dovedly do zdárného konce a po zásluze byly vyhlášeny jako vítězové a zvedly nad hlavu svůj první pohár.

Na závěr chci poděkovat všem, kteří se zasloužili o organizaci závodů, obecnímu úřadu a firmě IPASMONT za sponzorské dary a divákům za vytvoření skvělé atmosféry.

– mk ■

Divadelní představení Divadla „NA VALNÍKU“ (24. 6. 2023) Kozinec

Představte si, že je vám třeba 7 let a jednoho dne se cestou do školy se svými kamarády objevíte u staré železné branky, celé rezavé a vůbec netušíte, co tam na vás bude čekat. V tu chvíli se začne odvíjet příběh, ve kterém se na velmi tenkém ledě prolíná reálný svět se světem fantazie malých dětí, ve kterém zvířata mluví a chodí jako lidé, dějí se vám neuvěřitelná dobrodružství a odhalujete rozličná tajemství. Přesně to umí dílo Jiřího Trnky Zahrada. V letošním roce 2023 uvedlo tento titul naše divadlo Na valníku ve svém oblíbeném svatojánském termínu v sobotu 24. června. Příběh, ve kterém jste jednou nohou v pohádce a druhou ve skutečnosti, poetický a rozpustilý a především bez zábran, bez jakýchkoli skrupulí. Po úpravě textu pro divadelní scénář jsou v našem příběhu hlavními postavami tři kluci, kteří v kouzelné zahradě zažívají dobrodružství. Potkají zde moudrého trpaslíka, skamarádí se s hravými slony, kteří jim pomáhají vyrát nad

zlomyslným kocourem. Ale je kocour opravdu tak zlomyslný, jak se ze začátku zdá? Na to už si musí divák odpovědět sám. Celý příběh je obohacen o písničky z alba Zpíváná čeština od Veroniky Hájníkové. Jejich cílem bylo nejen pobavit diváka, či sloužit jako předěl mezi jednotlivými scénami, ale zároveň měly i úkol vzdělávací, jak se dají lépe naučit třeba vyjmenovaná slova nebo abeceda.

Místo na Kozinci, kde se divadlo pravidelně již třetím rokem odehrává, má velmi kouzelnou atmosféru. Vzrostlé stromy, bohaté keře, polouzavřený prostor napodobující svým tvarem klasické divadlo. Už jen díky této přírodní kulise bylo možné vtáhnout diváka do děje tak, že měl pocit, že je skutečně v kouzelné zahradě. I pro dospělého diváka má pohádka v životě nezastupitelný význam. Má poskytovat zá-

bavu a dobrodružství. Celý příběh také můžeme považovat za nostalgickou vzpomínku na ztracený ráj dětství, přičemž ráj dětství představuje právě prostor za vysokou brankou. V našem příběhu má vzpomínka pro dospělého přesně ohraničený prostor. Na začátku celé hry lze do zahrady vstoupit starou zrezivělou brankou a kluci tuto možnost využijí – branka není zamčená. Jiná situace nastane, když se kluci rozhodnou jít do zahrady o několik let později, tedy na konci příběhu.

Branka zůstala zavřená, neboť kluci už nejsou dětmi. Kdo viděl naše představení – nemusí mít zrovna doma malé děti, kterým by knížku předčítal, ale už třeba jen ze zvědavosti – rád nahlédne do původního příběhu Jiřího Trnky. Jeho knížka o dobrodružstvích kluků ve staré tajemné zahradě je opravdu jedinečná. A věřte mi, já to vím, vy ji znáte. Vy tam taky chodíte. Tam do té zahrady. Skutečně. Není tam sice ten báječný kocour, ani trpaslík, ale to nevadí. Vy tam

máte jiné věci a jiné bytosti a někdy dokonce i některé skvělé lidi. Letošní pohádkový příběh zůstane uložen v srdcích nejen nás herců, ale nepochybně zanechá velkou stopu i ve vás divácích. Velmi rádi jsme i letos přijali pozvání na další místa, kde jsme mohli vyprávět tento příběh. Kromě našich oblíbených štací v kempu Marina na Mělicích, v obci Valy a na festivalu Léto na Příhradku v Pardubicích jsme přijali pozvání do kavárny a bistra Monamy v Srnojedech a budeme se

těšit také na diváky waldorfské školy a školky Viola v Pardubicích. Na závěr přidávám pár milých slov naší divačky Moniky: „Divadelní představení Zahrada v podání Divadla Na valníku je návrat do dětství pro dospělé, krásná poetika pro děti a pohazení po duši pro všechny. Když k tomu připočtu komediální výkon kocoura, kdy jsme se za břicho popadali a smáli se až k slzám, pak nemůžu než všem doporučit. Budete odcházet s úsměvem na rtech a pocitem, že svět je dobrý a lidé v něm také. A to není vůbec málo :)“ – nč ■

Co se děje na půdě

Začátkem letošního dubna byla zahájena přestavba půdních prostor nad obecním úřadem. Tomu předcházelo vyklizení letitých archiválií a nastřádaného materiálu, jako z každé půdy.

Účelem přestavby je vybudování prostor vhodných pro vybudování skromné posilovny a místa pro cvičení vč. hygienického zázemí. Zároveň jsou vytvořeny prostory pro potřeby obecního úřadu, sklad a archiv. Celková plocha nových místností je přibližně 90 m².

V rámci stavebních prací bylo provedeno zateplení krovu vč. sádkartonových podhledů, vyzdění dělicích příček, montáž střešních oken, instalace vzduchotechniky, osvětlení a kompletní elektroinstalace, rozvody vody a kanalizace a pokládka koberce pro zajištění příjemného cvičebního prostředí.

Práce probíhaly od dubna do června. Celková proinvestovaná částka je 1,6 mil. Kč vč DPH. Na akci byla přislíbena dotace ve výši 75 %. V současné době probíhá dokládání

podkladů k proplacení dotačních prostředků.

V souvislosti s provedenými úpravami se v současné době plánuje provedení drobných rekonstrukčních prací v klubíku, např. oprava oken nebo nové výmalby. – lp, lt ■

Kulturní zpravodaj KIKIRIKÝ obce Vyšehňevice ■ Periodicita: občasník ■ Místo vydání: Vyšehňevice ■ VII. ročník, č. 1, září / 2023

Vydává: Obec Vyšehňevice, IČ: 00274615, Vyšehňevice 8 ■ e-mail: obec.vysehnovice@email.cz

■ Autoři fotografií: Jura Třos, Jana Exnerová, Vendula Šoltová, Jana Petržílková, Martina Panchártková, Jan Adamec

■ Grafická úprava: Jindra Petráčková, Grapet ■ Tisk: Tiskárna Lukáš Sobotka, Řečany nad Labem ■ ev. č. MK ČR: E22378

Autoři článků a jejich zkratky: Jana Exnerová -je, Jana Petržílková -jp, Michal Kolman -mk, Miloš Vančura -mv, Josef Špryňar -jš, Nina Černíková -nč, Tomáš Pazdera -tp, Libor Tůma -lt, Kristina Kolmanová -kk